

Izšla vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
ljujejo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobí
se v tiskarni in pri
gospodu Nevak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 25.

V Mariboru, dne 23. junija 1898.

Tečaj XXXII.

Slovani v zlati Pragi.

Oči vseh Slovanov so se obračale pre-
tekle dni v zlato Prago. Tam so se zbrali
odposlanci vseh plemen velikega slovanskega
naroda, da proslavijo z brati Čehi stoletnico
rojstva jednega največjih in najslavnejših
sinov češke domovine, Frančiška Palackyja.

Frančišek Palacky si je pridobil za Čehe
na prosvetnem in političnem polju neven-
ljivih zaslug. Da povzdigne svoj narod na
odlično stopinjo človeške omike, bil je glavni
smoter vsega njegovega pisateljevanja in de-
lovanja. Z zgodovinskimi spisi je odkrival
svojim rojakom slavno preteklo zgodovino
češkega naroda ter jih vspodbujal k delav-
nosti, ki je jedini pravi porok velikosti vsa-
kega naroda. Z ustanavljanjem prosvetnih
zavodov, podjetij in časopisov je ponujal
narodu priliko, da se izobraža in povspenja
do višje omike. Na političnem polju pa se je
potegoval za enakopravnost vseh avstrij-
skih narodov, kajti le enakopravnost omo-
gočuje vsakemu narodu prosto razvijanje
njegovih sil in zmožnosti.

Velikanu Palackyju so veljale zadnje
slavnosti v kraljevi, zlati Pragi. Rus in Poljak,
Slovenec in Hrvat, Srb in Bolgar, vsi so
prihiteli v srce češkega kraljestva, da z brat-
skim narodom českim obhajajo spomin slav-
nega moža. Cela Slavija se je klanjala neu-
morno delavnemu duhu velikega Palackyja...

Ko so se različni bratje slovanskega
naroda znašli ob tej priložnosti v krasni
Pragi, zaplamtela je v njih srcih zopet moč-
nejše bratska ljubezen. Bolj živo kakor kedaj

jim je stopila pred dušo resnica, da so vsi
sinovi matere Slavije, da so si bratje, da se
morajo torej tudi ljubiti kakor bratje. In
zato so bile slavnosti v čast Palackyju za-
jedno tudi slavnosti slovanske uzajemnosti.

Slovenci, ako se sami sebe ljubimo, se
moramo navduševati za uzajemnost slovan-
skih narodov. Z uzajemnostjo stojimo in pa-
damo. Ako Čehi, Poljaki in Hrvati v odlo-
čilnem trenutku pri rešitvi jezikovnega vpra-
šanja pozabijo na nas Slovence, potem je
slovenski narod izgubljen, njegov obstanek
uničen. Kakor hitro smo zapuščeni od svojih
slovanskih bratov, razlilo se bo nemško in
italijansko morje po naših livadah in tratah
ter preplavilo domovino slovensko.

S srčnim veseljem zrl smo torej pre-
tekle dni v Prago, kjer se je na novo skle-
pala slovanska ljubezen, kjer se je zopet
oživila slovanska uzajemnost. Da bi ta
čustva v srcu slovanskih narodov ne zaspala,
ampak se vedno bujnejše razvijala, to je
želja ubogega in zatiranega slovenskega
naroda!

Avstrijsko-ogrška nagodba.

(Konec.)

IV.

2. O novem užitninskem davku.
Kakor je znano, plačujemo zraven zemljišč-
nega, hišnega davka, davka od hiš, prostih
staraninske dače, zraven pridobitnega davka
in dohodarine, torej zraven peterih davkov
še takozvani užitninski davek, in sicer od

žganja, vina, piva, mesa, sladkorja, petroleja
in še drugih potrošnih stvari. Kako visok
naj je ta davek, določi se skupno. Po vla-
dinem načrtu nagodbe namerava se ta davek
povišati in sicer pri žganju od 35 oziroma
45 kr. na 50 oziroma 60 kr. za liter, pri
pivu toliko, da bi postal liter za 2 kr. dražji,
pri sladkorju pa kilogram za 6 kr.; in na-
zadnje pri petroleju toliko, da bi se namesto
2 gl. oziroma 2 gl. 40 kr. plačevalo od meter-
centa 3 gld. 50 kr. Vladi se vidi potrebno
pri imenovanih četerih stvareh povišati
davek, da, kakor pravi, pomnoži državne do-
hodke, zboljša finančni položaj kraljestev in
dežel in tudi položaj dotičnih kmetijskih in
trgovinskih podjetij in obrtov. Državne do-
hodke je treba zvišati, ker se hočejo urad-
nikom in častnikom zboljšati plače, ker je
pri davčnih uradih treba nastaviti več ljudi
in ker so vsled novega civilnopravnega
reda pri sodiščih postali troški večji. Kako
pa misli vlada zboljšati po novem davku
denarne razmere posameznih dežel in položaj
dotičnih podjetij in obrtov? Od 50 milj., ki
bi jih odslej na leto več dobivala, odkazala
bi deželam 10 $\frac{1}{2}$ milijona, katera svota bi
se imela pravično razdeliti; Štajarska bi
potemtakem dobivala na leto iz državne bla-
gajnice 567.400 gld. Lep denar; ali vladi se
ni treba zahvaljevati zanj, kajti dežele bi za
ta dar morale se odpovedati nakladam na
žganje in pivo, ki so je doslej pobirale, in
izgubile mnogo več, nego bi dobile. Vsled
tega bi se zopet morale zvišati deželne do-
klade in tako je tista dobrota, ki se oblju-
buje deželam, le gola laž. Deželam bi bile

Listek.

Levom v razmesarjenje.

Zgodovinska povest. Prevel Krutogorski.

(Dalje.)

Drugi dan za rana je čoln z dvema mla-
dima ribičema odplul iz varne male luke,
spremljan z blagoslovom cele občine. Ob
ugodnem vetru sta mogla dospeti do obrežja
v dvanajstih urah. Ako ostane veter severo-
vzhoden, potem se vrneti peti ali šesti dan
nazaj, ostavši v Kartagi k večjemu dva dni.
Perpetua je cele ure stala vrhu stražniške
skale, gledaje neskončno morsko površje, tiha
in nepremična, kakor mramorna soha. Kedaj
se vrneti? Li ga vidi še kedaj?

Ure in dnevi so tekli na malem otoku
v mirnem, jednoličnem trudu. Dan je minil
med skupno molitvijo, skupnim kosilom in
delom. Perpetua je poučevala otroke. Opravi-
lji svoje dolžnosti, je šla na skalo in pre-
sedala na nji po cele ure, oziraje se tjakaj
na jug, kjer je izginilo znano jadro. Ono
toplo čustvo, ki jo je že zdavnaj vleklo k
odkritosrčnemu, vernemu mladeniču, ji je
postalo docela jasno sedaj, ko je bil on daleč
od nje; znala je sedaj, da ljubi mladega ri-
biča in zavest, da ji tudi on vrača ljubav, je

napolnjevala njeno dušo s srečo. Sklenila je
po njegovi vrnitvi postati njegova žena. V
mali občini bodo pozdravili njuno zvezo —
vedela je — z veseljem. Marljivo, tiho živ-
ljenje ob strani ljubljene moža se ji je
kazalo tisočkrat lepše od vseh zemeljskih
naslad burnega, razuzdanega Rima.

Z rastočo nestrpnostjo je ždela Perpetua
Antonove vrnitve; ali ura je minila za uro,
dan za dnevom — njiju ni bilo. Sedmi dan
po odhodu obeh ribičev je bilo jasno vsem,
da ju je doletela nesreča, kajti morje je bilo
mirno, veter ugoden. Vrniti sta se morala
danes ali nikdar.

Ribiča se nista vrnila.

Šele ko se je nad morjem docela zgostil
večerni oblak, je Perpetua prišla raz skale.
Znala je, da se on ne vrne, da je izgubljen
za-njo.

Zavita v plašč je prečula vso noč v
svoji hišici, ne zatisnivši oces. Kaj donese nji,
njim vsem, naslednji dan? Morda prerani,
mučeniški konec!...

Česar se je Perpetua bala, — se je vse
obistnilo...

Anton in Katon sta bila srečno prijad-
rala do suhega in skrivši čoln v varen kraj,
sta odšla v Kartago. Ondi so ju izpoznali na
trgu. Skušala sta pobegniti, a bila sta zgrab-

ljena in vržena v ječo. Ker nobeden njiju
ni bil rimski državljani, zatorej ju je namest-
nik zaukazal trpinčiti, da bi izvedel od njiju,
kje da prebivajo pobegli kristjani. Katona so
izpraševali prvega. Že po jednournem trpin-
čenju, in da bi se izognil nadaljnjim mukam,
izdal je svoje, zatajil krščansko vero in bil
izpuščen. Po izdajstvu Katonovem se jim ni
zdelo potrebno mučiti še Antona. A njega
strah pred smrtjo nikakor ni primoral zata-
jiti sveto vero in darovati maliku. Pustili so
ga torej v temnici, da bi ga kaznovali skupno
z drugimi, koje so upali kmalu poloviti.

V jutro osmega dne po odhodu čolna
je na skali stoječi čuvaj naznanil kristjanom,
da se približuje otoku precej velika ladija.
Po njeni opravi je bilo spoznati, da je to
cesarska vojna ladija.

Okoli poldne se je v mali tabor priletela
pušica. Dovršilo se je... Možje, ženske in
otroci so obstopili križ in ko se je bil pri-
kazal prvi čoln z vojniki, pali so vsi na ko-
lena in zapeli zahvalno pesem.

Rimskim vojakom ni nihče nasprotoval.
Možje, žene in otroci so se dali dobrovoljno
povezati neusmiljenim vojakom.

Prepeljali so jih na barko. Drugi dan so
bili v Kartageni in so stali pred namestnikom.

«Vi ste kristjani,» je začel ta, «zakaj
ste bežali?»

na veliki škodi. Od ostalih 39 $\frac{1}{2}$ milijona bi se nekaj rabilo zaboljšanje poljedelstva, obrta in trgovine v Avstriji, drugo pa za uže gori navedene namene.

Koga pa bi zadeli ti novi davki najhuje? Gotovo siromaka, ki reči, katerim se hoče davek zvišati, najbolje upotreblja. Čudno, da vlada išče denarja vedno le pri tistih, ki ga imajo najmanj. Ali bi ne bilo denarja lažje dobiti, če bi se obdačile kočije, služabniki, ki nosijo na svojih livreh srebrne gumbе, konji za tekanje, bicikli, ali če bi se enkrat v redu naložilo tistim židom, ki igrajo na borzi z milijoni? Je pač uže tako, da liberalni gospodje, ki se njim od nekdanj godi le dobro, za revno ljudstvo srca nimajo. Na Spodnjem Avstrijskem je deželni zbor pred kratkim bil sklenil, da se naj akcijskim družbam, ki sestojé malone le iz najbogatejših židov, k pridobitnemu davku naloži se 30% doklade, ali vlada pre dotičnega sklepa cesarju ne mara predložiti, da bi dobil veljavo; spominjamo se tudi, da je vlada pred ne baš davnim s sklepom tistega deželnega zbora, da bi namreč oni bogataši, ki pri svojih konjskih dirkah visoke svote vadljajo, za to zabavo plačevali davek, storila ravno tako, to je, da ga ni predložila.

3. O uravnavi valute. Veljava našega denarja jela se je, kakor znano, uravnavati uže 1892. leta; a to delo še ni dovršeno. Ne bomo te stvari nadrobneje razpravljali, ker nam manjka, da bi mogli biti popolnoma jasni, prostora. Zato naj zadošča, da povemo, da bode vlada petake in petdesetake odstranila, na mesto njih pa dala izdati papirni denar, veljajoč po 10 kron, in srebrnega po 5 kron. Tudi naj se jame prej ko slej splošno računati po novi zlati veljavi.

4. O avstrijsko-ogrski banki. Tudi tukaj nam je biti krajšim, nego smo radi. Leta 1878. osnovala se je vsled povoda obeh vlad velika akcijska družba, imajoča 150.000 akcij po 600 gld.; prvotni kapital te družbe torej znaša 90 milj. gold. Akcionarji so, kakor si je lahko misliti, večidel bogati židje. Ta družba, kateri je namen le denarni »gešeft« in sicer v prid akcionarjem in v prid državi, je od skupne vlade dobila določene pravice, pa tudi dolžnosti, ki je ima do države in sploh, toda le za določeno dobo, in se imenuje s svojo naredbo vred avstrijsko-ogrska banka. Vsled teh pravic na pr. izdaja desetake, stotake in tisočake, ki se zato imenujejo, kakor je na njih zapisano »Banknote,« dočim so petaki in petdesetaki »Staatsnote,« ker je izdaja država. Sedaj bi bilo treba, če se naj banka še nadalje ohrani, njena pravila ali takozvani »privilegij« zopet

podaljšati, ali izpremenjenega ali neizpremenjenega. Skupna vlada želi, da se podaljša do konca l. 1910., toda da se določbe nekoliko izpremené.

Z ozirom na vodstvo omenjamo, da ima generalnih svetnikov v prihodnje biti 6 avstrijskih in 6 ogrskih. Pri pravicah hočejo Ogrri nam vedno najmanj biti jednaki, pri dolžnostih, pri plačevanju pa se vlečejo na stran ter nam prepuščajo prvo mesto. Določeno je tudi, da bode v prihodnje obe vladi banko nadzorovali, ne samo da se drži zakonov in pravil, ampak tudi da varuje državno korist. Sploh bode jela vlada bančnim akcionarjem in vodstvu bolje na prste gledati; v tem smislu ima nagodba precej natančnih določil. Od čistega dobička pa bodo dobivali delničarji le po 4% namesto 7%, kakor doslej; zato se pa delniška glavica zviša od 90 na 105 milijonov gold. Povprek znaša čisti dobiček 7 mil., od katerih dobé delničarji 5 $\frac{1}{2}$ milij. gld., vlada pa 1 $\frac{1}{2}$ milij. gold. Ta dohodek se pa bode v prihodnje tako delil, da dobiva Avstrija 60, Ogrska pa 40%. Bralec, ali te to ne dirne precej ob možgane? Pri plačevanju velja razmerje 70 in 30, pri dobivanju pa 60 in 40. Človek ne ve, kaj bi rekel, ali se tako z nami dela navlašč, ali pa je vendar slabost.

To bi torej bili v glavnih potezah predlogi avstrijsko-ogrske nagodbe, za kakršne ste se vladi zjedini, in kakršni bi naj obveljali. Koristnega je za totransko polovico pičlo malo v njih, z večjega in v najbistvenejših delih pomenjajo za nas, da se moramo ogrskim židom dati izsesavati, odsedaj naprej še huje kakor doslej, zraven tega pa višje davke plačevati.

Kam še pridemo? Dotlej pa gotovo ne bode bolje, dokler se ne izkopljemo in otresemo peklenskega liberalizma, v kojega smo zakopani čez glavo.

Pisma s Kranjskega.

VI.

Dolgo že nisem ničesar sporočil, kako se nam na Kranjskem godi. Vzrok mojemu molku je bilo jedino to, da se zadnji čas ni zgodilo v našem političnem življenju nič novega in pomenljivega.

Zdaj pa se vendar-le oglašam, in zakaj? Tudi sedaj se ni zgodilo nič pomenljivega, a — molk sam, ki vlada v naši deželi zadnji čas, je postal pomenljiv! Zato Vam moram tudi o »kranjskem molku« kaj sporočiti in

povedati, kaj nama govori. Malo čudno, kaj ne da? A resnica je, da se včasih z molkom več pove, nego pa z mnogimi besedami. Saj je že modri Salomon rekel: »Besede modrih se slišijo v molku bolj nego pa krik prvaka med neumneži.« In te besede bodo, kakor se kaže, dobivale pri nas vedno več veljave.

Kranjska sprava je stara že par mesecev; nje uspeh je mir, vsaj na zunaj. »Na zunaj,« pravim, ker po pogodbi vstrajata še obe stranki kot taki; le molk sta si naložili, da si ne prideta navskriž. Torej na znotraj gotovo še ni miru, ker sicer bi dveh strank ne bilo treba. V tem znamenju molka in navideznega miru se je zvršila z liberalne strani občinska volitev v Ljubljani, s katoliške strani pa pred tednom dni dopolnilna volitev za državni zbor na Dolenjskem, kjer je bil izvoljen g. Vencajz.

Glasili obeh strank na Krnjskem sta zelo rezervirani; menda se hočeta docela izmolčati. Meni se zdita kakor mladenič in deklé, ki imata vsak svoj dom in sta si soseda; pa med seboj imata vedno prepire zaradi posesti. Naveličana preprirov se dasta poročiti, a le — »propter angustiam loci,« in s tem pogojem, da bota še poslej vsak na svojem domu živela in po svoje gospodarila, drug drugemu ne škodovala. Nastane med njima sprava, mir, — molk. Oba molčita, delata vsak za-se, a drug drugemu ne zaupa, temveč si gledata oprezno pod prste. In vse to, čeprav sta zvezana! Skupaj si ne upata, ker se ne ve, kdo bo — hlače nosil.

In tako mučno razmerje je med našima strankama. Dali sta si zaročne slov. prstane, a vsaka je ostala v svojem domu in hoče ostati tudi v bodoče. Vsaka po svoje gospodari in molči. Zaupanja med njima ni nobenega; vsaka gleda, da si ohrani svojo posest. Skupaj pa si ne upata gospodariti obeh hiš, ker se res ne ve, kdo bi hlače nosil, ali »ženin« ali »nevesta!« Seveda bi se »ženinu« bolj spodobilo, ker pri Slovencih tudi v politiki ženska emancipacija ni še prodrla tako daleč, da bi imela »ona« prvo besedo, čeprav je že več nego enkrat pokazala, da je energična in ima tako hud jezik, da je ne strahuje kmalu kdo.

Pa pustimo te podobe iz našega domačega življenja! Omenil sem jih le, ker »ländlich-sittlich!«

Le še en faktum s perspektivo!

Doslej je bilo vsako leto od pomladi do jeseni skoro vsako nedeljo na Kranjskem celo po več ljudskih shodov z veliko udeležbo in tudi z uspehom. Letos pa je že Kres tukaj, a bilo je le par malih shodov, o katerih niti »Slovenec« ni veliko poročal.... Molč je res lep in hvale vreden, a v pravi meri, o

»Naš škof« je odgovoril predstojnik občine, »katerega si ti križal, ukazal nam je bežati in čakati, dokler nam Gospod ne odloči mučeniškega venca. Zdajci z radostjo čakamo smrti.«

»Zatajite svojega križanega Boga, kateri samega sebe ni mogel rešiti in tem manj reši vas,« je nadaljeval namestnik. »Glejte, kip našega cesarja! Prinesite mu žrtev in svoboda je vaša!«

»Kako naj zatajimo mi za nas umrlega Odrešenika?« je odvrnil starešina. »Naša sveta vera nam prepoveduje darovati malikom. Mi izpolnjujemo svoje dolžnosti nasproti cesarju, in nasproti Bogu.«

»Potem umrjete,« je rekel namestnik. »Idite in se pripravite na smrt! Gledali bode solnčni vzhod raz križe.«

Ko so vojaki odvedli kristjane, poklical je namestnik dijakonico Perpetuo. Dolgo je motril pred seboj stoječo krasno žensko, katera je naivno, priprosto uprla vanj svoje velike, temne oči.

»Ti si Rimljanka,« je pretrgal ta naposled molčečnost. »Ne ugovarjaj, tvoj pogled te izdaja! Odreči se svojim verskim predsodkom in svobodna si!«

»Ne odpovem se,« je tiho a odločno odvrnila Perpetua.

»Nočem,« nadaljeval je namestnik, »da

bi tvoja lepota poginila na križu. Tebi se smeji življenje z vsemi radostmi, ako le hočeš. Vzajem te v svoj grad; ne sužnjica, ampak kot prosta gospa boš živela pri meni. Odpovej se in uredim ti življenje, na kojem te bodo tisoči zavidali.

»Jaz nočem živeti!«

»No, pa umri!« je dejal namestnik. »Odpeljite jo k onim. S tem svojeglavnim ljudstvom ničesar ne opraviš.«

III.

Za prihodnji dan določena smrt kristjanov se ni mogla izvesti, kajti že na dan obsodbe je namestnik prejel iz Rima cesarski ukaz, da naj nemudoma pošlje vse kristjane, ki jih ima pri rokah, za nameravano zverinsko gonjo v gledališču.

Za ujetnike je bila že pripravljena ladija, toda njih odprava se je nekoliko zakasnila vsled burje, ki je zadrževala ladijo v pristanišču. Medtem se je v ječi vršila tiha slavnost: Anton in Perpetua sta se navzlic bližajoči se jima smrti zvezala za celo življenje, — čegar dnevi so bili šteti; tudi z dnevi in urami sta bila zadovoljna... Stari predsednik ju je poročil. Poroka se je vršila po noči, ko so stražniki spali.

Dva dni potem je barka dvignila sidro in odjadrala v morje. V Kapui je izkrcala

ujetnike in odtam so jih odvedli po Appijevski cesti v Rim. Ujetniki so šli, zvezani paroma; Anton in Perpetua sta hodila skupaj.

Deseti dan hoda popoldne so naši ujetniki zagledali od daleč velikansko mesto Rim. V solnčnih zarkih se je bliščalo zlato njegovih dvorcev in svetišč, lesketal se mramor pročelij in portikov! Ta splošna masa razkošnih zgradb, to izobilje zlata in mramora se je dozdevalo utrujenim revežem kakor bajka živahne fantazije.

A tam, v tem mestu jih je pričakovalo na tisoče ljudi, da bi se zabavali z njih smrtjo. — Krvoločni ljudje, ti Rimljani! Da bi se ne dolgočasili, morajo se kristijani dati raztrgati divji zverini.

V mraku je tolpa ujetnikov stopila v mesto. Kaka gnječa po ulicah! Kaj je bilo poulično vrvenje v Kartagenu v primeri s tem milijonskim prebivalstvom rimske stolice! Vojaki so s trudom delali prostor za poverjene jim ujetnike med poulično, razbrzdano druhaljo.

Ko so korakali preko foruma, na kojem je bilo bolj tiho nego na ulicah, tu mimo je Perpetua nizko sklonila glavo. Onda je stal mramorni hram Veste, kjer je ona toli često izpolnjevala duhovne dolžnosti. Je-li bila takrat srečnejša nego sedaj? Nikakor ne! Njeno srce ni poznalo miru, kojega je zdajci

pravem času in na pravem kraju. Ako pa se le molči in molči, in se hoče z molkom vse doseči, pa se pri vsem tem v molku nič ne stori, temveč vse opusti in samemu sebi prepusti, potem tudi najboljši molk postane in mora postati osodepoln na vse strani! Vojev in vojencev se polasti kritična letargija... Sapienti sat!

Le še jedno vprašanje! Kdo ima od sprave korist in dobiček? Ali katoliška ali liberalna stranka? Ali morda slovenski narod sam? Vsakdo naj sam ugiba! Za javnost odgovor na to vprašanje še ni zrel, zato ga tudi ne dam! Za sedaj bodi dovolj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Ministerski predsednik Thun je povabil Čehe in Nemce k zaupnim pogovorom, da se sporazumejo glede rešitve jezikovnega vprašanja. Toda pogovori so se kar morali opustiti, ker se Nemci niso hoteli pozivu odzvati. Taka je miroljubnost Nemcev.

Češko. Glavno mesto Praga plava sedaj v samih slavnostih v spomin Palackijemu in v čast slovanskim časnikarjem. Nemški listi se hudejejo raditega, kar dokazuje, da so slavnosti za Slovane velikega pomena.

Štajarsko. Proračun za letošnje leto je dobil najvišje potrjenje. Primankljaja je čez 3 milijone, ki se bo pa pokrili s povišanjem davka na nekatera živila. — Zakon za ubožne zavode ni dobil najvišjega potrjenja.

Kranjsko. Letos v septembru se bo obhajala stoletnica rojstva slovenskega pesnika Koseskega. Čeravno njegove pesmi po obliki niso vzorne, vendar so ob svojem času veliko pripomogle k narodnemu preporodu Slovencev.

Primorsko. Umrli je v Gorici gospa Rozina Gabrščekova, soproga urednika »Soče«. Bila je vrla rodoljubkinja. — Socijaldemokratje in krščanski socijalisti se po shodih hudo gledajo. V Gorici in Podgori so bila v nedeljo viharina zborovanja.

Galicija. V tej deželi so nastali zadnji teden veliki nemiri, ki so bili naperjeni proti judom. Judje so prave pijavke za gališko ljudstvo, in zato ni čudo, da nastajajo nemiri.

Vnanje države.

Vojska. Kaj naj rečemo o ameriško-španski vojski, da bi lahko čitateljem rekli:

polno, ni tudi poznalo sreče biti ljubljena in ljubiti.

Še nižje je sklonila glavo, da bi ne bila spoznana. To kar jo je čakalo kot pobeglo vestalko, če bi jo spoznali, je bilo hujše od smrti pod kremplji krvoločne zverine.

Blizu sodišča se je nahajala stara vojašnica pretorijancev Nerona. Leta je rabila za ječo iz dežele privedenim žrtvam gledališča. Semkaj so bili odvedeni kartagenski kristjani. Spravili so jih v veliko dvorano s tlakanim podom, na katerem so kraj sten ležale blazine. Vstrij se je nahajal s stebri obkoljen dvor. Izmučeni potniki so precej poplegli spat.

Dobrodušni načelnik jetnišnice jih je obvestil, da se še igre niso pričele. Torej še nekaj dni življenja! Nobeden iz njih ne bi zatajil Kristusa, takisto pa tudi ni bilo nobenega, ki se ne bi radoval kazenske preložitve. Po priprosti večerji je spanec takoj zazibal trpine v mirno spanje.

Kruh in prizori, t. j. pravilna razdelitev moke, masla in vina in brezplačen dostop k bojem gladiatorjev in k drugim narodnim uprizoritvam, — evo s čim so si rimski vladarji skušali pridobiti leno in svojevoljno stolično druhal. Gorje cesarju, ki bi se bil drznil odreči milijonski mestni sodrgi igre!

To je nepreklicno resnično, kar vam danes poročamo! Kajti poročila z vojnega polja so tako nezanesljiva, da se gotovo jutri prekliče, kar se je danes z vso resnobo trdilo. Toda podajmo vsaj ta nezanesljiva poročila! O mestu Manili na filipinskih otokih se trdi, da se je že moralo Amerikancem udati. Drugi poročila pravijo, da se je le samo v veliki nevarnosti. Tudi pri Kubi imajo Amerikanci srečo. Posrečilo se jim je neki izkreati že veliko vojaštva na otok, ki bo španske trdnjave napadalo tudi s suhega. Pa tudi nasprotna poročila ne manjkajo.

Rim. Sultan bi pri sv. očetu rad imel svojega poslanika. A temu se upira francoska vlada, ker bi potem izgubila pravico, da varuje katolike po Turškem pred neopravičenimi napadi.

Nemško. Pri volitvah v državni zbor sta dobila največ sedežev katoliška in socijaldemokratična stranka. Potrebno še je 188 ožjih volitev. — Za ožje volitve so se pogodile nekatere stranke, da se hočejo medsebojno proti socijalnim demokratom podpirati.

Francosko. Slovit prijatelj delavcev, tovarnar Leo Harmel, namerava letos zopet s francoskimi katoliškimi delavci potovati v Rim, da se poklonijo sv. očetu in obiščejo sveta mesta. — Melinejevo ministerstvo je dalo ostavko. Sanier bo neki prevzel sestavo nove vlade.

Črnogorski. Na črnogorski meji so se pojavljali nemiri od strani turških podanikov. Sultan je pripravljen poravnati storjeno škodo. — Črnogorski prestolo-naslednik Danilo se misli baje poročiti z neko angleško kneginjo. Zaraditega je bil njegov oče pred kratkim na Angleškem.

Kreta. Velevlasti so se zjediniše glede uprave na Kreti. Samoupravi bo načeloval odbor, izvoljen od narodne skupščine. Odbor pa bodo admiralji velevlastij nadzorovali.

Belgijsko. Najvišji vojaški dostojanstveniki grozijo odstopiti, ako se ne vpelje v Belgiji, kakor je to v vseh evropskih državah, stalna osebna vojaška dolžnost. Dosedaj služi v Belgiji pri vojakih le tisti, ki se nima s čim odkupiti, ali pa od bogatinov najeti namestniki. Vlada sama je za zahtevano preosnovo, a nima dosti moči. Država ne dobi nikogar, ki bi hotel pod sedajnimi odnošaji prevzeti vojno ministerstvo.

Pahnjen bi bil s prestola, tudi ako bi bil najboljši človek svojega časa. Ali ne samo za stolično druhal so bile potrebne rimskim cesarjem igre, s taistimi so se dali izbornu vladati i višji sloji. Čim več igre, tem manj politike! Rimljan je za časa razpada cesarstva, imenitnik kakor prostak, stavil igre višje nego vsa vprašanja notranje in vnanje politike. Toda jezdarjenje in dirke v cirkusu niso več zadovoljevale čezmerne strasti Rimljanov. Tudi glediške igre so jim postajale predolgočasne. Tedaj so se pojavile in kmalu izpodrinile vse druge igre — boji gladiatorjev in zverinsko mesarjenje. Do kakih razdivjanosti so dospeli boji gladiatorjev, se nam dandanes vidi skoro neverjetno. Cesar Trajan, jeden najbolj človekoljubnih rimskih cesarjev, je po vrnitvi z danavskega pohoda ustanovil narodne praznike, ki so trajali 123 dni. V teh dneh se je vojskovalo, to se pravi, radi zabave rimske druhal pobilo 12.000 gladiatorjev. Razkošje, vladajoče pri teh igrah, se ne da popisati: tako je na cesarjev ukaz jeden dan 300 borilcev v zlatem kopju stopilo nasproti uprav tolikemu broju v srebrnem oklopu.

Vstopnina za gledališča, kjer so se uprizarjale igre, se ni pobirala. Narod se je mogel zabavati zastonj po cele tedne. Vladarji Rima so nosili vse stroške, njih imena so se pro-

Cerkvene zadeve.

Pri Sv. Pavlu v Rimu.

Spisal dr. Fr. K.

Ko praznujemo spomin prvakov apostolov Petra in Pavla, obrača se pač naše srce nehote na oni posvečeni kraj, kjer sta ta dva odlična učenca Kristusova prelila svojo kri. Naše srce teži o njunem prazniku v večno mesto — Rim. Ker smo se ob svojem času s čitatelji »Gospodarjevimi« žepomenili o sv. Petru in njegovi velikanski cerkvi v Rimu, pojdimo sedaj v duhu k cerkvi njegovega tovariša, sv. Pavla.

Bilo je dne 29. rožnika l. 69. po rojstvu Gospodovem, vroč poletni dan, kakor je navadno o tem času v Rimu. Iz mamentinske ječe, ki se še dandanes vidi ob vznožju slavnega kapitola, so osorni biriči prignali dva iznemogla starčka. Po obličju se jima vidi, da sta iz jutrovih dežel. Zamršena siva brada, raztrgano, borno oblačilo, upadlo lice, težke rjave verige, ki so jima napravile že rane na rokah in nogah, vse to svedoči, da sta že dalj časa ječala v temni, podzemeljski ječi. Peljejo ju po cesti, ki gre ob vznožju aventinskega holmea proti mestnim vratom. Na levo po hribu so se takrat razprostirali krasni vinogradi rimske gospode, na desno, ob Tiberi pa je bilo skladišče ali po latinsko »emporium« za blago, ki se je po ladijah dovažalo v Rim iz celega sveta. Trume raznih ljudi so srečavale biriče z jetnikoma in, dasi v Rimu ni bilo takrat nič novega, srečati na ulici uklenjene jetnike, vendar so se ljudje radovedno zgledovali, nekateri tudi dostavljali porogljive zabavljice. V Rimu je že nekaj časa cesar Neron hudo preganjal tiste, ki so verovali v Kristusa križanega. Zadnji čas se je raznesel glas, da sta vjeta tudi prvaka te »nove vere.« Danes se ima izvršiti nad njima smrtna kazen, če ne zatajita Kristusa in ne darujeta maliku Jupitru. Sedaj ju peljejo k zadnjemu »zaslišanju.«

Zunaj mestnega obzidja, na levo od ostijske ceste, je bila cesarska vila, kjer je takrat stanoval cesar Neron s svojim dvorom. Semkaj pripeljajo uklenjena starčka.

Zaslišanje je trajalo kratko časa. Moža nista hotela slušati cesarskega povelja, ker da je treba »Boga bolj slušati, kakor ljudi.«

Smrtna obsodba je izrečena. Iz palače ju pripeljejo na cesto. Tukaj sta se morala ločiti. Obrnil se je Pavel k Petru in mu rekel: »Mir bodi s Teboj, ti temelj cerkve in pastir vseh ovčič Kristusovih!« In Peter mu je odgovoril: »Pojdi v miru, ti oznanjevalec in

slavljala tem bolj, čim več se je bilo potrosilo za divje igre.

Še groznejše so bile gonje divje zverine. Na bojno torišče z divjimi zverinami so se prignale tolpe uplenjenih ali na smrt obsojenih kaznjencev. Iz početka so te gonje nosile značaj bojnega pravilnega boja dobro oboroženih izvežbanih borilcev z nekoliko ukročenimi divjimi zverinami, a kmalu se je to izpremenilo in divje krvoločne zveri so se izpuščale na slabo oborožene ali povsem neoborožene ljudi. Ako je ljudi nedostajalo, je divja zverina, gladna in razjarjena od pikanja razbeljenih žic, trgala druga drugo. Tudi take uprizoritve so se spremljale z neprimernim razkošjem. Najredkejše zverine so se dobivale za ogromne stroške iz najdaljnih krajev. Zgodovina nam jamči za istinitost števil, sicer bi ne šlo verjeti številu zverin, borečih se najedenkrat, v enem in istem dnevu.

Smešnica.

Ahacelj: »Katera očesa nič ne vidiijo, čeprav niso oslepela?«

Becelj: »Kurja!«

Cecelj: »Izvrsten odgovor.«

Decelj: »Istina.«

učenik narodov in vodja zveličarja pravičnih! To je bilo zadnje slovo. Petra so gnali nazaj proti Rimu v dirkališče Neronovo na Vatikanu. Ondi so ga z glavo navzdol pribili na križ. Pavla pa, ker je bil rimski državljani, niso smeli umoriti na mestnem ozemlju, marveč gnali so ga dobro uro hoda daleč od mestnega obzidja po ostijski cesti v kraj, ki se je takrat imenoval «Ad Aquas Salvias», dandanes pa «Trije studenci.»

Na mestu, kjer sta se ločila oba apostola, stoji dandanes majhna kapelica, katero romar lahko prezre, ki je pa vredna, da si jo ogleda vsak. Nad vratmi nam kamenita podoba predstavlja, kako se apostola poslavljata in pod podobo so v laškem jeziku napisane besede njunega slovesa.

Pri «Treh studencih,» kjer je bil Pavel obglavljen, stojé dandanes tri cerkve: Sv. Vincencij in Anastazij, sv. Marija, nebeska lestvica in sv. Pavel pri treh studencih. Ta majhna cerkvice stoji prav na onem mestu, kjer je rabelj odsekal Pavlu glavo. Ko stopimo v cerkvico, vidimo na steni na desno in levo v kamen uklesano mučeništvo sv. Petra in Pavla. Spredaj v cerkvici so trije studenci iz katerih pije vsak popotnik. V kotu na desno je za omrežjem nizek, kamenit steber, na katerega je Pavel moral nasloniti vrat, da mu je birič odsekal glavo. Odsekana glava je trikrat odskočila in, kjer se je dotaknila zemlje, je nastal studenec. In vsakokrat je jezik izgovoril presv. ime Jezus. To prelepo ime je apostol oznanjeval narodom, 219krat ga je zapisal v svojih krasnih pismih; nosil je ime Jezusovo, kakor pravi Tomaž Akvinski, v svojem srcu, ker je vedno nanj mislil; na svojem čelu, ker je je vedno javno spoznaval; na svojem jeziku, ker je vedno o njem govoril; v svojem peresu, ker je tako krasno pisal v njegovo čast; na svojih rokah, ker je toliko storil v njegovo slavo; nosil je je na telesu, ker je zanj brezmejno trpel. Umrl je neustrašeno, saj je že nekdanj s popolnim prepričanjem pisal: «Kristus mi je življenje in v smrti je moj dobiček.»

(Dalje prih.)

Prijateljica tlačanih narodov.

Mati ima nesrečnega, bolnega otroka. Noč in dan stoji ob postelji dragega ji bolnika. Skrbno opazuje vse njegovo gibanje. Kako bistre so njene oči! Iz pogledov ugane njegove želje, iz besed njegove bolečine, iz vzdihovanja njegovo hrepenenje po zdravju. Bog zna, kdo je bolj nesrečen, ali mati bolnega otroka ali pa otrok sam. Pregovor pravi, da v nesreči spoznamo svoje prave prijatelje, a isto tako resnično je, da v nesreči spoznamo zlato srce svoje matere.

Cerkev imenujemo kristjani svojo mater. Da je ona res naša mati, da skrbi z matersko ljubeznijo za nas, o tem se posebno lahko prepričamo od sveta zaničevani in tlačani stanovi. Cerkev ljubi sicer vse stanove, a svojo najnežnejšo in najmilejšo ljubezen razliva uprav nad bednimi in revnimi stanovi naše zemlje. Jasno nam spričuje resnico te trditve zgodovina vseh časov, odkar se je seme krščanstva zasejalo v človeška srca. Ravno v skrbi in ljubezni do ubogih in zatiranih ljudij se kaže zlato srce matere cerkve.

Za časa Kristusovega je vladala povsod, tudi pri omikanih narodih, sužnjost ali robstvo. Paganstvo je dopuščalo, da smejo bogati ljudje imeti sužnje, dovoljevalo je, da bogatin sme smatrati siromaka nič višje nego svojo živino. Stari Rimljani so imenovali svoje sužnje mancipium. To se slovenski pravi toliko kakor orodje. Ubogi siromaki, ubogi sužnji jim torej niso bili ljudje, osebe, ampak le orodje. In s svojimi sužnji so zares ravnali kakor z orodjem. Nek bogat rimski senator je dajal svojim sužnjem prav tečno hrano, da bi se debelili. In zakaj? Samo zaradi tega, da je pozneje meso najdebelejših sužnjev metal za živež svojim ribam. Nikdo, tudi najbolj razsvetljeni duhovi poganskih narodov, se niso upirali protinaravni uredbi suženjstva.

Tedaj je prišlo krščanstvo. Kaj je storila katoliška cerkev v prilog nečloveško tlačanih sužnjem? Krepko se je uprla tudi razdivjanosti ter z vsemi močmi delala na to, da se odpravi suženjstvo ali robstvo. Dolgo se je morala boriti za tlačene pravice ubogih siromakov, a nazadnje je vendarle zmagala in papež Pij II. je proti koncu srednjega veka lahko vskliknil: Hvala Bogu in katoliški cerkvi, sužnjem nima v Evropi noben narod in nobena država več!

Kakor je nekdanj neizmerna množica ljudij vzdihovala pod jarmom suženjstva, tako vzdihujejo sedaj razni stanovi, kakor kmečki, obrtniški in delavski, pod jarmom denarnih mogotcev ali pod jarmom kapitalizma. Kako tužno stanje ima kmet! Dela od zore do mraka, se trudi, se muči, se ubija, ali vse to mu ne more pomagati! Vsled nekrščanske in kapitalistične uredbe sedanje človeške družbe se izgublja v valovih dolgov, tla ginevajo pod njegovimi nogami. Tudi majhni obrtniški stan stoji pod Damoklejevim mečem. Dokler goljufa in cigani ljudi, dokler napoveduje krize, tako dolgo še morda izhaja, a obrtnik ki hoče stati vzravnano, ki noče hoditi po potih nepoštenosti in nesolidnosti, tak obrtnik je že sojen od sedanje človeške družbe, izhajati ne more, prej ali slej se mu pribije konkurzno naznanilo na prodajniška vrata. In delavci, kako se godi njim? Od vseh krajev nam bijejo na uho vzdih in tožbe o njihovem slabem stanju! Ali nikdo nima usmiljenja s temi nesrečnimi stanovi? Ali nikdo nima srca za nje?

O pač, zlato srce katoliške cerkve ne more prenašati nesreče svojih ljubljanih stanov, zato pa kliče katoliška cerkev po sv. Očetu Leonu XIII. vsem cesarjem, kraljem in knezom, naj skrbijo, da se zopet vrne katoliški duh in krščansko življenje v njih države. Ona opominja vse narode, naj zopet zavladajo med njim zakoni stroge pravičnosti in mile ljubezni. Uboge stanove same pa vabi, da se zbirajo pod praporom raznih društev, da si z združenimi močmi in s krepko organizacijo tem lažje pridobijo svojih svetih pravic. Katoliška cerkev je strla s svojo velikansko moralno silo suženjstvo poganstva in z isto silo bo premagala tudi zmaja sedanjega kapitalizma. Za to pa se oklepajmo svoje prijateljske katoliške cerkve, zbirajmo se pod njenim praporom, da nam tem prej zasije solnce boljše, srečnejše bodočnosti...

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Sv. Benedikt v Slov. gor. 8 gold. 88 kr., Rogatec 4 gld. 9 kr., Žetanje 12 gld., Kalobje 5 gld., Skomre 1 gld. 5 kr., Čadram 5 gld., Podčetrtak 6 gld. 14 kr., Trbovlje 15 gold., Braslovci 23 gold. 67 kr., Galicija 21 gld. 50 kr., Sv. Peter v Savinjski dolini 16 gld., Remšnik 7 gld., Sv. Marija Magd. v Mariboru 50 gold., Polenshak 12 gld. 19 kr., Zagorje 20 gld., Prihova 14 gld., Sv. Lovrenc v Pušavi 5 gld., Buče 7 gld. 66 kr., Skomre 4 gold., Solčava 6 gold., Gornji grad 2 gold. 52 kr., Brezno 5 gld., Sv. Vid pri Ponkvi 11 gld. 50 kr., Sv. Trojica v Haložah 3 gld., Frankolovo 15 gld., Teharje 41 gld. 74 kr.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o tobaku.

(Konec.)

Za kadilce in sicer za strastne bi imel le samo nekaj opominov, namreč, da bi se tobaka vzdržali vsaj jutraj na tešče želodec in pa zvečer, predno gredo spat. Nekateri so tako razvajeni, da še pozno v noč na postelji vlečejo pipo, namesto da bi si počili. Tabakariji bi se naj tudi odvadili preveč bljuvati. Ravno s pogostim bljuvanjem si nakopljejo hude želodčne bolezni in jetiko. Najbolj pa škoduje tobak mladini in jo ovira v rasti. Mladenči naj bi se tobaka vzdržali vsaj do 20 leta, ker še tako imajo potem dovolj časa,

da se ga navadijo. Mladi strastni kadilci se navadno udajo tudi pijančevanju in razuzdanemu življenju.

Na kmetih rabijo tobak tudi kot zdravilo in sicer pri ljudeh in živalih. Ako imajo molzne krave krvavo mleko ali pa ako se mleko rado siri, si vedo gospodinje hitro pomagati. Stolčejo namreč nekoliko brinjevih jagod ali pa tudi brinja samega, ga zmešajo s tobakom in s svinjsko mastjo, naredijo male kepice in vtaknejo živinčetu v gobec. Tobakovo vodo pa rabijo matere pri malih otrokih kot mazilo. Ako otroke napihuje ali ako jih nadlegujejo gliste, nakladajo se jim ovitki na trebuh, ki so bili omočeni v tobačni vodi. Li to pomaga ali ne, ne morem jaz odločiti, ker nisem zdravnik, pač pa vem, da se matere hvalijo, da kričeči otrok utihne, ako se mu naloži omenjeni naklad.

Konečno imam na srcu še sledeče: Moj namen v tem spisu je bil, podati kratke črtice tistim, katerim se je prijel tobak. Žaliti nisem mislil nobenega tobakarja ali mu celo greniti njegovega veselja, ki ga ima s svojo pipo, ampak da vsaj nekoliko ve, kakšna je bila preteklost zelišča, ki ga vedno nosi pri sebi. Tudi žene bi rad opomnil, da bi se preveč ne hudovale nad možem, ako so kadilci. Naj si le privoščijo tu in tam kakšno pipo tobaka ako jim diši, da so le pridni gospodarji. Kakor vi ljubite kavo, ki tudi zdravju škoduje, tako se je tudi možem prikupil tobak, da se ga ne morejo kar na lepem odvaditi.

Nova knjiga.

Rez trsa in najvažnejši načini trsove izgoje, posebno z ozirom na cepljeni trs. Z 42 barvanimi slikami. Spisal Anton Stiegler, strokovni učitelj na štajarski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Založil izdajatelj. Maribor 1898. Kamnopolis, tisek in opravično založništvo «Leykam-ovo» v Gradcu. Cena 2 gld. 50 kr.

To je naslov kaj lepemu delu, katero je spisal in obelodanil v nemškem in slovenskem jeziku tudi nam Slovencem, zlasti slovenskemu razumništvu na Spodnjem Štajarskem dobro znani strokovnjak na polju vinarstva, g. Anton Stiegler. Na 1 poli in na 13 tablicah z 42 barvanimi slikami razkazuje in opisuje g. pisatelj rez in navadnejše načine izgojevanja in napeljevanja trsa. Slike so prav dobre, jezik (prelagatelj g. Ivan Belé) je priprost in lahko razumljiv, posebno nam ugaja lepa, pristno domača terminologija, katere se je kolikor toliko dosledno posluževal g. prelagatelj. Povsodi, kjer se je zdelo g. pisatelju primerno in umestno, opozarja tudi na izgojevanje požlahtnjenih trt in na to, kako se streže trsu po letu. Kdor se toraj hoče seznaniti s pravilno rezjo trsa, (pri nas viničarji in pogosto njih neuki pomagači (otroci) ne obrezujejo vselej, kakor bi morali,) se seznaniti z načinom, kako dobi trs po primeren obrezavanju (seveda tudi požlahtnjeni) določeno obliko in kako se zopet po rezi ohrani v tej obliki, potem, kako je streči trsu po letu, naj seže po Antona Stieglerja knjigi. Zlasti opozarjamo šolska vodstva in krajne šolske svete na to delo. —pr—

Sejmi. Dne 27. junija pri Sv. Križu na murskem polju, Sv. Lovrencu na dravskem polju, v Cmurku. Dne 30. v Žrečah pri Konjicah, pri Sv. Petru v Gornji Radgoni, v Turniščah, Ternovcih, Olimju, Imenem, Reichenburgu, Sopotah. Dne 1. julija v Spodnji Polskavi. Dne 2. v Pletrovčah, na Tinjskem, v Šmarju pri Jelšah, Poličanah, na Črni gorji, Polensaku, pri Št. Ilju pod Turjakom in na Remšniku.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Naši nasprotniki.) Nedavno smo sedeli v neki pošteni gostilni v Kozjem. Kar se oglasita dva možicelna,

odpadnika slovenske domovine. Hudo začeta napadati naše vrle slovenske in krščanske kmete, posebno pa še domače duhovnike. Škoda da nosita krščansko ime, ker bolj verujeta v grajščinskega oskrbnika, kakor pa v Boga! Naši vrli krščanski kmetje so jima prav rezko odgovarjali na njune napade. Jeden izmed teh možicelnov je bil pred dvema letoma tudi socialdemokratični agent, kakor sem slišal od poštenih mož, ki so ga videli zahajati k social-demokratičnim shodom in pridigam. — Tudi g. V. je hud nasprotnik Slovencev in sv. vere. Na Telovo se je vršila procesija in tej so se tudi pridružili naši vrli slov. gasilci. Ali čujte! Ta g. V. je zahteval, naj naši slovenski fantje in možje denejo na čake hrastove liste, ki so nam Slovanom znamenje nemškutarstva. Toda naši fantje in možje niso hoteli teh želodarskih znamenj nositi, kajti dobro vedo, da jih je rodila slovenska mati in gojila. Slava jim! Še nekaj je razjarilo tega g. V., in sicer naše novo ustanovljeno katol. politično društvo, posebno pa streljanje topičev pri tej priložnosti. Streljanje ga je tako pretreslo, da je zakričal: bežite norci. Kozjanski Slovenci, zapomnimo si, kako lepe priimke nam daje ta g. V.!

Prav nespodobno je govoril na dan ustanovitve katol. politič. društva tudi mladi Bahčič. Rekel je namreč: Jaz se hočem držati svojega očeta, oče so volili z Nemci, tudi jaz bodem volil z Nemci in z Nemci hočem držati. Izvrstno, dragi moj Bahčič! Z Nemci držati, a od Slovencev zaslužek jemati, to se imenitno sklada. Tudi ti, mladi Ferluga nam torej nisi naklonjen! Oh, kako slab spomin imaš! Pozabil si, da te je slovenska mati rodila in da si slovenske matere sin. Ti sovražiš sedaj oni slovenski jezik, ki te ga je mati učila pri tvoji zibelki. Pomisli vendar, kako dobri so ti tvoji slovenski bratje, čeravno ne maraš več za njih jezik. Ali ješ kruh nemškutarjev, ali ne ješ kruha slovenskih kmetov? Slovenci te redimo, dragi mladi Ferluga, to si zapomni! Pa tudi oni mlajši »Zotler« je pravi posili Nemec. No, kakor oče, tako sin! Vsi ti junaki so se tako bali ustanovitve katoliškega politič. društva, da so pobrali za isti dan svoja šila in kopita ter se šli po livadah in tratih jokati, ker se jim zdi nemštvo v našem trgu jetično. Taki so naši nasprotniki. Ljubi »Slov. Gospodar« toliko za danes, o potrebi še mnogo več.

Krščanski socialist.

Iz Brežic. (Izborna veselica.) 19. junija priredila je brežiška čitalnica veliki vrtni koncert z godbo in petjem. Udeležba je bila ogromna. Došli so gostje iz vseh sosednih trgov in vasi, kakor tudi iz Kranjske in Hrvaške. Sladki zvoki lepe godbe, mili glasi domače pesmi in ognjevite besede vrlih govornikov razvnele in navdušile so srca vseh. Ko bi se le izpolnila želja, katero je izgovoril g. predsednik v svojem govoru, naj bi ogenj te navdušenosti vedno v srcih plamtel in bodril vsakega, da neumorno deluje v prid milega, a toliko zatiranega naroda. Ni se pri tej priliki pozabilo bratov Čehov, ki so ta dan slavili svojega velikana Palackyja. Hrvati in Slovenci smo jim skupno poslali srčni pozdrav.

Iz Dunaja. (Podporno društvo za slovenske visokošolce) na Dunaju je tekom meseca aprila in maja prejelo še sledeča darila: Sl. posojilnica v Vitanju po vč. g. državnem poslancu Jos. Žičkarju, 10 gld.; Slovenka, ki ne želi biti imenovana 2 gld.; (ker to društvo podpira od početka do danes tudi revne slovenske visokošolce, rojene na Štajarskem.) Vč. gp. Fran Zdolšek, župnik pri Sv. Jurju ob Taboru, 1 gld.; vč. g. Jernej Voh, nadžupnik v Konjicah, 2 gld.; g. dr. Jožef Kolšek, odvetnik v Laškem trgu, 1 gld.; g. Kovačič, učitelj pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, 1 gld.;

Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala! Društveni odbor je do konca meseca maja t. l. mej 53 revnih visokošolcev na Dunaju razdelil vkup

1185 gld. 75 nč. (2119 obednic po 25 nč.).

Dalne darove bode hvaležno sprejemal društveni blagajnik vč. g. Fran Jančar, monsignor, papeški častni kamornik, župnik nemškega viteškega reda, na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Iz Ljutomerskih goric. (Nekaj o streljanju proti toči.) Kakor prejšnja leta, nam tudi letos žuga ledeni bič ugonobiti naše upanje. Ker je letos trsek brez velikega razločka po vseh naših goricah nastavl obilo prežlahnega sadja, katerega bratve se vsakdo veseli, zato nas obhaja vselaj groza, če vidimo in slišimo bližajoče se temno-sive oblake, kateri nam celo do pozne jeseni ne dajo brezskrbno pričakovati pohlevnega dežja. Molitev je sicer prvo sredstvo, s katerim se more odvrčati zaslužena božja kazen, razven tega pa je izumila človeška pamet po božji pomoči tudi različna druga sredstva.

Jedno tako sredstvo je streljanje. Skušnje učijo, da je streljanje proti toči jako dobro sredstvo; kakor je »Slov. Gosp.« že poročal, so lani v nekaterih krajih se streljanjem obvarovali vinograde, oziroma polja pred točo, med tem ko je nas, ki še nismo streljali (ali pa premalo), hudo oklestila. Letos pa smo se tudi tukaj poprijeli strelbe. Kadar se bliža huda ura, tedaj se razlega gromenje možnarjev po širnih ljutomerskih goricah, da se skoraj zemlja trese. Škoda je le, da pri posameznih strelnih postajah zdaj temu, zdaj onemu zmajinka smodnika in se s tem uspešna bramba jako ovira. Temu pa se ne da pomagati, če nima revnejši posestnik za nakup smodnika potrebnega cvenka. Spet drugi so, ki tukaj ne stanujejo in svoje viničarje za delj časa s potrebnim smodnikom premalo preskrbijo, in žalostna resnica je tudi, da se pri nekaterih sicer premožnejših vinogradnikih temu podjetju ustavlja malomarnost, ali celo trmoglavost. Visoko c. kr. vojno ministerstvo je sicer dovolilo za to rabo nekaj tisoč kil smodnika po izdatno znižani ceni, toda kje, kedaj in kako se taisti dobiva, o tem prosimo večšake pojasnila.

Nadejamo pa se, da če nas to leto streljanje obrani pred točo, da se v prihodnje temu nikdo več ne bo ustavljal. Da streljanje nevarne oblake ali razžene, ali pa odvrne, dalo bi se prilično tako le dokazati. Po mirno tekoči vodi plavajo razne smeti, ki so se po daljnem toku nabrale, več ali manj mirno naprej tako dolgo, dokler se vodni tok ne moti; ako pa vržeš na dotičnem mestu kamen v vodo, razdružijo se plavajoče stvari, ali pa plavajo po drugi strani posamezne naprej. Ravno tako moti plavajoče oblake po zračnem toku močni strel, obrnjen proti dotičnim oblakom, posebno če se strelja skozi zato pripravljen, iz železne ploščevine napravljen dimnik. Da pa je k temu potrebno mnogo močnih strel, se razume obsebi. Skoraj še v vsaki megli, katere so nam do sedaj nevarno žugale, bila je toča; dokaz je, ker so na posameznih krajih ledena zrna padala na zemljo, toda dosedaj še, hvala Bogu, brez znatne škode. Po nekaterih krajih na murskem polju pa je toča že precej potolkla.

Zaradi tega se nekateri tamošnji kmetje nad našim streljanjem hudo jezijo rekoč, naše streljanje je krivo, da tam gre toča. Ali bi mar na polju streljanje bilo brez uspeha, ako v vinogradih pomaga? Branite si toraj tudi vi svoje imetje in se nikar ne jezite nespametno nad nami. Vsakemu je menda ljubši pridelek iz svojega posestva nego v nasprotnem slučaju odpis dače, s katerim itak posestnik vselaj škodo trpi. Razven tega pa bi se tudi nevarnih oblakov ložje obranili mi in vi, ako bi streljanje bilo tudi po polju tako mogočno kot pri nas.

Izpod Pohorja. (Zadoščenje učiteljskemu ugledu.) Kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade. Resnico tega pregovora poskusil si bo neki kmet pri Sv. Vencslavu. To pa je prišlo tako-le: V začetku meseca januarja je šolarica M. R. nagloma umrla. Učiteljevi nasprotniki so očeta nahuj-

skali, da je sodnji naznanil, da je učenka baje umrla zaradi preostrega kaznovanja v šoli.

Okrajno sodišče je takoj ukazalo deklico izkopati in po zdravniških preiskati. Gospodi zdravniki so spoznali, da je deklica umrla na pljučnem vnetju in da je gospod učitelj popolnoma nedolžen.

Hudobni jeziki bodo sedaj morali umolkiniti, sicer jih zna zadeti ista ostra kazen, kakor glavnega povzročitelja neresničnih govorov o smrti deklice. Ta je namreč že hudo kaznovan od posvetne oblasti. Božja pravica bo pa znala najti še tudi one hudobne jezičnike, katerim se sodnijskem potom ne more do živenga, ki pa so s tolikim veseljem daleč okoli po sosednih farah trosili gorostasne laži čez gsp. učitelja zaradi one umrle deklice.

Razne stvari.

Domače.

† Jožef Jerman.

V ponedeljek je umrl v Sevnici bivši deželni poslanec, Jožef Jerman. Pokojni je bil v dvakratnem zasedanju zastopal v Gradcu brežki okraj. Bil je jako nadarjen in delaven, vsled česar je tudi pri nasprotnikih užival velik ugled. Z gorečim srcem je ljubil slovenski narod ter se povsod neustrašeno potegoval za njegov blagor in njegove pravice. — Čast njegovemu spominu!

(Mil. knez in škof) bodo birmovali v Št. Rupertu dne 25. junija, v Laškem trgu dne 26., pri Sv. Miklavžu dne 27., v Jurklostru dne 28., v Razborju dne 29., v Loki dne 30. junija, v Širju dne 1. julija, v Dolu dne 2., v Trbovljah dne 3., pri Sv. Jedrti dne 4. in v Rimskih toplicah dne 5. julija. — Presvetli vladika so v nedeljo posetili preč. g. kanonika K. Gajseka na Dobrni ter mu čestitali k zlati sv. maši, ki se bo objala dne 6. julija. — V ponedeljek so se odpeljali v svojo rojstno župnijo v Konjice in odtam v svojo rezidenco v Maribor.

(Naši deželni poslanci.) Vsled zadnje velike povodni smo dobili iz vseh krajev spod. Štajarja žalostna poročila o velikanski škodi, ki jo je napravila povodenj. Več dopisnikov se tudi huduje nad našimi deželnimi poslanci, češ, da se naj bolj odločno potegujejo za uravnavo spodnještajarskih voda. V tem oziru moramo naše poslance braniti. Oni storijo svojo dolžnost, toda pomisliti moramo, da je spodnji Štajar slovenski, a za Slovence noče nemška deželno-zborska večina ničesar dati. Da bi bivali v naših krajih Nemci, že davno bile bi naše vode uravnane. Le plačevati moramo v Gradec, a odtam ne dobimo ničesar. Zato pa naj bo vedno glasnejši naš klic: »Proč iz Gradca, proč od Nemcev!«

(Slovenci v Pragi.) Slavnosti v čast učenjaku Palackyju in časnikarskega shoda v Pragi so se udeležili sledeči Slovenci: dr. J. Sernec, odvetnik v Celju, M. J. Nerat, nadučitelj v Mariboru, Drag. Hribar, urednik »Domovine« v Celju, Jož. Rozman, urednik »Mira« v Celovcu, dr. Ivan Krek, prof. bogoslovja v Ljubljani, Evgen Lampe, sourednik »Dom in Sveta«, Ivan Stefe, dor. Karol Bleiweis, Ivan Hribar, dr. Ivan Tavčar, Mirosl. Malovrh, dr. Jož. Kenda, Fr. Podgornik, Ar. Klavžar, dr. g. Gregorin, M. Cotič. Naš list je zastopal č. g. Evgen Lampe.

(»Slovenski Gospodar«.) Ker se naš urednik ni mogel udeležiti časnikarskega shoda v Pragi, pozdravil je shod brzojavnim potom, želeč mu obilo uspehov v prilog slovenske uzajemnosti.

(Prenovljen ter povišan zvonik) v Št. Andražu nad Polzelo je bil v nedeljo blagoslovljen.

(Letošnji novomašniki.) Letos bodo posvečeni sledeči čč. gg. bogoslovci: Iz četrtega leta: Agrež Martin iz Pišec. Ferme Gothard od Sv. Štefana pri Šmarju. Ivane Janez iz Rajhenburga. Jurko Janez od Sv. Lovrenca nad Mariborom. Kocbek Anton od Sv. Ane na Krembergu. Poplatnik Jožef 'od Velike Nedelje. Potokar Gregor iz Homca na Kranjskem. Sribar Jožef iz Celja. Iz tretjega leta: Čebašek Jakob iz Smlednika na Kranjskem. Markošek Janez iz Teharja. Škrbs Roman iz Ruš. Stegenšek Avgustin od Sv. Lenarta pri Laškem. Tomažič Janez od Sv. Miklavža pri Ormožu. Vogrinec Janez iz Negove. Žičkar Marko iz Sevnice.

(Kanonično vizitacijo) je imel generalni defintor iz Rima o. Janez Luft v franč. samostanu v Nazaretu 18. t. m., v Brežicah 21. t. m.

(Nova slovenska šola v Mariboru?) Sicer se je dogodilo uže pred 14 dnevi, ali izvedeli smo še le včeraj in zanimivo je. Mariborski mestni učitelji so imeli svojo letno konferenco, in govorilo se je tudi o težkočah, ki se kažejo pri jezikovnem pouku, seveda nemškem, kajti drugega ne poznajo. In tu je učitelj g. Kreinz izrekel, »da je pač tudi raditega toliko težav v nemščini, ker prihaja v šolo jako mnogo slovenskih otrok, ki nemški ne znajo. Mariborski občinski zastop bi se naj poprosil, da izdatno pomnoži brezplačne nemške otroške vrtce, da se bodo otroci lahko uže pred ljudskošolsko dobo spreobračali v Germane. Predlog se je seveda sprejel. — Torej ne slovenske ljudske šole, kakor bi velevala zdrava pamet in človeško srce, ampak otroci se imajo učiti drugega jezika, ker se ima Maribor pripravljati za Pruse. In še nekaj! Nemško učiteljstvo toži, da je v Mariboru toliko slovenske dece, pri drugih prilikah pa mariborski Nemci širokoustijo, da je Maribor čisto nemško mesto. Oboje ne morebiti resnica, toda za njo Nemcem uže dolgo ni več mar.

(Zrelostni izpiti.) Na ženskem učiteljskem čč. šolskih sester v Mariboru je delalo 17 učenk zrelostni izpit. Z odliko sta naredili gđc. M. Skrlec in M. Klemenčič.

(Nov vlak.) Na koroški železniški progi bo od 3. julija znanprej vsako nedeljo vozil poseben vlak od Maribora do Ribnice-Brezna. Iz Maribora odhaja ob 2 uri 50 min. popoldne, iz Ribnice-Brezna nazaj v Maribor ob 8 uri.

(Iz Nazareta.) V spomin papeževega in cesarjevega jubileja se je na shodu tretjega reda na sv. Antona dan blagoslovilo krasno cerkveno bandero ob navzočnosti mnogobrojnih tretjerednikov. Skupščina šteje 2717 udov, za gornjo savinsko dolino — častno število.

(Od gornje Savinje) se nam poroča, da hoče bramor vse poljske pridelke uničiti. — Deželni zemljemerec Notar je pregledal cesto proti Solčavi.

(Velika povodenj) je bila pretekli teden tudi v kozjanskem okraju. Dež je lil, kakor bi s škafa vlival. Narasla Bistrica je prestopila prag svoje meje in se razlila po bližnjih senožetih in njivah. Mnogo pokošene sena je odnesla, drugega je pa poplavlila s peskom in kamenjem. Ljudje ob Bistrici so morali zapustiti svoja stanovanja in bežati na bolj višene kraje.

(Slovenska Südmarka.) Od meje se nam piše: Z velikim veseljem smo obmejni Slovenci vsprejeli vest, da se bo v Ljubljani za celo Slovenijo osnovalo društvo, podobno »Südmarki«, ki bo ohranjalo posestva v gospodarskem oziru. Srčna hvala velezaslužnemu našemu poslancu gosp. Robiču, ki je ta predlog stavil in bo gotovo tudi skrbel, da se tem prej uresniči!

(Sijajna zmaga v Središču.) Pri volitvi delegatov za okrajno bolniško blagajno v Središču so minolo nedeljo dne 19. junija Slovenci sijajno zmagali. Nemčurški hudobni duhovi so lovili in vabili naše ljudi na vse mogoče načine, ter jim postavili nedolžne kandidate, katere pa so upali sčasoma

spraviti popolnoma pod svojo komando. A varali so se! Zavedni slovenski delodajalci in delavci so svoje glase oddali vrlim slovenskim možem! Slava jim, a nasprotniku sramota!

(Vinogradniki,) ki imajo blizu Ljutomera izabelo nasajeno, naj pazijo na neko ženo, ki žanje po gorica trsje na vrh in s tem svinje hrani. Pisatelju teh vrstic je požela razven malega kosca celo gorico. In čujte, kake posledke je imela ta grozna žetev! Od 40 do čez 80 grozdov je bilo na enem trsu. Kjer ni požela, je grozdje ostalo. Kjer pa je požela, se je, da slobodno rečemo, vse osulo. Torej pozor!

(Obilno deževje) je tudi v jarenski župniji precej škode povzročilo, posebno v vinogradih in na travnikih. Dne 16. junija se je udril večji plaz v Vukovskem dolu in je podrl posestniku Gornjaku ravnokar postavljeno leseno hišo. K sreči so nje prebivalci nevarnost zapazili in še pravočasno rešili sebe in živino.

(Koliko dače plačujemo Slovani?) Po uradni statistiki plačujejo v Avstriji, t. j. v tostranski polovici, davka: Nemci 226,691.000 fl., Čehi 156,475.000 fl., Poljaki 44,885.000 fl., Malorusi ali Rusini 31,407.000 fl., Slovenci 20,060.000 fl., Italijani 17,030.000 fl., Hrvati in Srbi 8,224.000 fl. in Rumuni 2,940.000 fl. Ker se pri zadnjem ljudskem štetju ni oziralo na materinščino, ampak na občevalni jezik, je se štelo na tisoče in tisoče Slovanov, vzlasti pa Slovencev, med Nemce in Italijane. Po uradni statistiki plačujejo Slovani 261,051.000 fl. davka, v resnici pa torej mnogo več, kar bi se moralo Nemcem in Italijanom odpisati. Resnici bi se menda ugodilo, ako bi se za Nemce reklo 200, za Italijane pa 12 milijonov; potemtakem bi na Slované prišlo 292 milijonov; toliko torej na tiste, ki bi v državi naj bili brez pravic. Pri krvnem davku pa je število za Slované še mnogo večje, nego pri denarnem; toda o tem menda drugokrat.

(Iz Dobove pri Brežicah) se nam poroča: Globoka žalost navdaja naš kraj. Sad truda na polju in up na senožetih je kmetovalcom odnesla — voda; od dveh strani, od Sotle in Save, je preplavila velika povodenj rodno polje in lepe travnike ter spremenila okolico dobovsko v valovito morje. Na travnikih je več metrov visoko blatne vode, le vršički vrb žalostno kviško molijo. Vaščani iz Loč so v čolnih drug drugemu na pomoč prihajali. V podružnico sv. Boštjana je voda pritekla do altarja. Že pred letom so občine vložile prošnjo za uravnavo Sotle, o rešitvi, uslišanju taiste ne vem ničesar. Od koder in kdaj dojde našemu kmetu-trpinu potrebna pomoč in nujna podpora?

(Zaloga cigar-specijalitet) za Maribor se namerava v kratkem ustanoviti. Natečaj je razpisan za 21. julija t. l. ob 10. uri predpoldne v finančnem okrajnem ravnateljstvu mariborskem.

(Grof Gleispach) je pri prvi seji deželnega nadsodišča povedal, da je ravno takšen prišel nazaj na svoje staro mesto, kakoršen je odšel. Žalostno, jako žalostno, gospod grof! Mislili smo, da si bo vsled zadnjih dogodkov v Gradcu in v državnem zboru nekoliko premislil, hoditi svojo staro pot. A sedaj sam izjavlja, da se ni nič popboljšal. Slovenci prej nismo imeli v grofa zaupanja, in ga torej tudi sedaj ne smemo imeti!

(Imenovanje.) C. kr. notar v Ljutomeru, gospod Anton Šlamberger, je imenovan notarjem v Kranju.

(Pri Št. Ilju v Slov. gorica) je zasula zemlja železniški tir, da več dni niso mogli vlaki tamkaj voziti. Sedaj je zemlja odstranjena in vrši se zopet redni promet.

(Iz Hrastnika.) Marija Čudovan je padla te dni tako nesrečno s črešnje, da je v par urah po padcu izdahnila svojo dušo.

(Deželni šolski svet) izjavlja, da je dal za slovenski pouk na ljudski šoli

pri Sv. Lovrencu nad Mariborom nova navodila. V razredih, kjer je doslej vladala izključno le nemščina, bo se odslej po tri ure na teden poučevala tudi slovenščina. Vsaj nekaj!

(Učiteljske spremembe.) Stalnim učiteljem v Trbovljah je imenovan g. Robert Plavšak.

(Blizu Vuzenice) je skočil zadnji četrtak brzovlak s tira, kakor smo že poročali. Popotnikom in železniškemu osebju se ni zgodila nobena nesreča.

(Zakupni razglas.) Zakupne obravnave zaradi nabave sena, nastelje, slame, drv in premoga se vrše dne 8. julija v Mariboru, v vojaški oskrbovalnici in sicer za okraje Maribor, Ptuj, Celje, Slov. Bistrico in Strass. Pogoji se izvejo pri vsaki vojaški oskrbovalnici, pri okr. glavarstvih in deželnih gospodarskih zadrugah.

(Voditelj) 2. številka bo izšla prihodnji teden.

(Stavke.) Zidarji in tesarji še vedno ne delajo, razven pri gospodu Dervušeku, ki se je udal terjatvam delavcev. Drugi zidarski mojstri pa nočejo privoliti v delavske zahteve. Izjavljajo pa, da so voljni vse želje izpolniti z novim letom 1899. — Tudi peki žugajo, da bodo prihodnji ponedeljek ustavili delo, ako se jim ne uslišijo zahteve.

Društvene.

(Dijaški kukinji) mariborski je daroval č. g. Val. Mikuš, župnik v Št. Juriju ob južni železnici, 2 gld.

(Delavsko podporno društvo v Celju) je priredilo v nedeljo dne 12. junija v »Narodnem domu« svoj prvi društveni shod. Udeležba je bila jako velika. Shod se je vršil mirno in sijajno, kajti socijal-demokrati se ga niso udeležili. Gospoda govornika sta častno rešila svoje naloge. Ob koncu govorov zaorili so iz stoterih grl navdušeni živijo-klici. Na shodu se je upisalo tudi veliko novih udov. Društvo šteje zdaj že čez 300 udov. Veliko število slovenskih delavcev kateri so pristopili k društvu, spričuje nam živo, kako potrebno da je bilo to društvo. Trdno upamo, da nam ne bodo zavedni rodoljubi odtegnili svoje radodarne roke, temveč nas bodo, kot podporni udi, vsak po svoji moči in v prav obilnem številu podpirali. — Podpore naj se blagovolijo pošiljati društvu blagajniku g. J. Omladiču v Gaberju p. Celje. V kratkem objavimo imena vseh podpornih in ustanovnih udov društva.

(Kat. delavsko društvo v Mariboru.) Pevski zbor tega društva bo priredil v nedeljo, 26. junija ob 8. uri zvečer vrtno veselico v hotelu »Stadt Wien«. Koncertirala bo godba južnoželezniških delavnic. — Vspored je jako zanimiv.

(V Poljčanah) priredijo v nedeljo, dne 3. julija popoldne, narodnjaki veselico z godbo in petjem v gostilni gosp. Franca Gajška v proslavo sv. bratov Cirila in Metoda. Ob slabem vremenu vrši se veselica v nedeljo pozneje. Zavedni okoličani se uljudno vabijo.

(Ciril-Metodovo slavnost) priredi kmečko bralno društvo v Jarenini v nedeljo dne 10. julija in na njo že sedaj opozarja sosede, bližnje in dalnje prijatelje svoje.

(Na Teharjih) priredi pol. delavsko društvo v nedeljo 26. t. m. v gostilnici g. Cajhna ob štirih popoldne svoj shod. Vspored bode: 1. J. M. Kržišnik: Kaj hočejo socijalni demokratije; 2. g. dr. J. Karlovšek: o naši organizaciji; 3. g. Rebek: naše zahteve. Udeležite se prav obilno.

(»Slovensko pevsko in bralno društvo Maribor«) je izvolilo dne 20. junija pri izvanrednem občnem zboru sledeče gg.: Predsednik dr. Radoslav Pipuš in podpredsednik Jakob Milavec; tajnik Franjo Čuš ter blagajnik Anton Rebol. Ves drugi odbor je ostal prejšnji. Dosedanji večletni predsednik g. Štefan Skrbinšek je prevzel petje in nadejamo se, da je bode vodil z istim navdušenjem, kakor dosedaj.

Iz drugih krajev.

(Rusijo) je zastopal pri Palackyjevih slavnostih general Komarov. Govori, ki jih je govoril slavnostne dni ob različnih prilikah, so bili od vseh slov. zastopnikov navdušeno vsprejeti. Veliki knez Konstantin je brzojavno pozdravil častilce Palackyjeve. Samoumevno je, da se Nemci hudujejo, ker se Slovani veselijo in navdušujejo.

(Shod slovanskih časnikarjev) v Pragi je sklenil, da se naj vsi slovanski časnikarji potegujejo za enakopravnost vseh slovanskih narodov v Avstriji, da se naj potegujejo za prostost tiska, za napredek slovanske obrti, trgovine, kmetijstva, sploh za gmotni napredek Slovanov v vsakem oziru. Za slovanske časnike morajo se ustanoviti posebne poročevalne pisarne, ki bodo tudi po-

ročale o gibanju in življenju različnih slovanskih plemen ter popravljale kriva poročila enakih nemških zavodov. Krajevna imena slovanskih krajev se ne smejo kršiti. Tujih izrazov se naj časniki izogibajo, ako imajo domače. Da bi se le odslej vsi časniki držali teh sklepov.

(Črn dež.) Koncem marca padal je na Irskem dež, povsem črn kakor oglje. Med časom, ko je deževalo, bilo je povsod tako temno, da so se morale prižigati luči, a ptice in živali poiskale so prestrašene svoja zavetišča. Oblaki, iz katerih je padal dež, bili so povsem črni. Zvezdoznanci menijo, da je črni dež povzročil dim iz mnogobrojnih irskih tovarn, ki se je v zraku pomešal z oblaki.

(V Trstu) bodo dobili električno razsvetljavo. Slovenska Ljubljana pa jo že ima.

(Ameriški Slovenci.) Slovenska cerkev v Chicagi je dogotovljena in je bila dne 12. junija slovesno blagoslovljena. Iz Jolieteta so se Slovenci pripeljali na slavnost s posebnim vlakom in z godbo.

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkanin, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Loterijne številke.

Trst 18. junija 1898: 38, 9, 83, 64, 21
Linc „ „ „ 49, 18 3, 85, 25

Razglas.

Na štaj. dež. sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, se podeli z začetkom šolskega leta 1898/99, t. j. 15. septembra t. l. sedem popolno deželnih ustanov in bržkone tudi nekaj ustanov okrajnih zastopov in hranilnic.

Prošniki za te ustanove — najmanj 16 let stari — naj svoje na štajarski dež. odbor naslovljene prošnje brez koleka s krstnim listom, domovnico, spričevali o zdravju, cepljenju koz, npravnosti, š šolsko odpustnico in ubožnim listom vsaj do 15. julija osebno izroče pri ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru.

Deželni štipendisti se morajo s postavnim reverzom zavezati, da bodo po dovršenju vinorejske šole, ozir. po prestani vojaški službi 3 leta opravljali kako deželno službo na Štajarskem, ali pa, če bodo službovali zunaj štajarske dežele, da bodo za vsako teh let plačali 100 goldinarjev v deželno zakladnico pri ravnateljstvu vinorejske šole.

V Gradcu, meseca junija 1898.
Štaj. dež. odbor.

Razglas.

Od podpisanega krajnega šolskega sveta se naznanja, da se odda zidanje, sploh grajenje nove šole. Zniževalna dražba bode se vršila dne 18. julija t. l. ob 9. uri predpoldne na licu mesta, kjer se ima zidati nova šola.

Izklicalo se bo za 15.500 gld. Vsak, ki se dražbe vdeleži, mora 10% vadija pred dražbo pri dotični komisiji položiti. Stavbeni načrt, proračun stroškov in dražbeni pogoji so na ogled, pri podpisanemu šolskemu svetu od 18. t. m. do dneva dražbe.

Krajni šolski svet Ljubno,
dne 11. junija 1898.

Franz Liehtenegger,
načelnik.

2-2

Konja (ali kobilu) kupim, ne čez 10 let starega, žolte barve (Fuchs), čez 15 pest visokega. — Ponudbe pod imenom: **Bominik Breznik**, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah št. 27. 1-2

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica: 11—17

Peronospora ali strupena rosa,

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju **Anton Kosi-ju**, učitelju in posestniku v Središču na Štajarskem, za majhni znesek 12 kr. (s poštnino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bo le Vaša!

Razpis službe.

V zmislu §§ 7 in 12 postave z dne 23. junija 1892, dež. zak. št. 35, razpisuje podpisani odbor

mesto okrožnega zdravnika

za zdravstveno okrožje ljubensko, katero se sklada iz občin Ljubno, Luče in Solčava (Spodnje Štajarsko) z letno plačo 800 gld.

Prosilci za to mesto vložijo naj svoje z dokazi avstrijskega državljanstva, opravičenja v Avstriji izvrševati zdravniško prakso, njih npravnosti in znanja slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje pri podpisanem odboru do 20. julija 1898.

Odbor zdravstvenega okrožja Ljubno,
dne 18. junija 1898.

Načelnik:

Franc Kolenc l. r.

Službo organista in cerkovnika

se Cecilijansko izurjenemu prosilcu takoj odda.

Cerkveno predstojništvo na Teharjah
pošta: Štore. 1-2

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izišel:

Železniški vožnji red za Spodnji Štajar

Veljaven od 1. maja 1898.

Iztis velja 3 kr., po pošti 5 kr.; znesek se lahko pošlje tudi v poštah znamkah.

Zahvala.

Podpisani **Franc Goričan**, posestnik Hotinji vasi, štejem si v dolžnost, da se sl. banki „Slaviji“ srčno zahvalim, da mi je že v drugič za pogorelo poslopje znatno škodo hitro in v mojo popolno zadovoljnost izplačala. Zato priporočam edini naš slovanski zavod najtoplejše.

Hotinja vas, 17. junija 1898.

Franc Goričan.

V najem

želi vzeti pekarijo ali gostilno. Kdo? pove upravn. „Slov. Gosp.“ 1-2

Rudolf Novak, remenar in sedlar v Mariboru

grajski trg (Burgplatz) št. 2. se uljudno priporoča slavnemu p. n. občinstvu, zlasti pa preč. duhovščini za izdelovanja najfinejših, kakor tudi priprostih **konjskih opravi** in sploh vsa remenarska in sedlarska dela. — Izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča

popravila

najhitreje in najceneje. 10-10

Uljudnej pozornosti

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

K Za naše ljudstvo! mečko vprašanje

na krščansko-socialni podlagi točno razlaga 36 strani obsegajoča knjižica

„Socialni demokratije, novi „kmečki prijatelji“.

Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, izvod po 3 kr., po pošti 5 kr., 100 izvodov stane 2 gld. 50 kr.

Znesek se lahko pošlje v markah.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobivajo:

Mešne molitvice za šolarje

1 komad 1 kr., 100 komadov 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Svete pesmi za šolarje

Peti natis. 8° 64 str.

1 komad 10 kr., 50 komadov 4 gld.

Edini narodni sladčičar!

Podpisani usoja si naznaniti slavnemu občinstvu ter velečastiti duhovščini, da je otvoril v četrtek, 19. majnika t. l. v „Narodnem domu“ v Celji svojo

sladčičarno,

kjer bode imel razen sladčic v zalogi tudi razne likérje po nizkih cenah.

Zlasti za godove, za veselice in nove mase se vsa potrebna naročila hitro izvrše.

Zagotavljajoč ceno in točno postrežbo znamenjuje

z najodličnejim spoštovanjem

Ivan Vrečko,
sladčičar.

4-8

Ključar se išče

za nek večji trg na Spodnjem Štajarskem po neki trgovini za železje. Oglasilci so lahko že samostojni ključarji, ali taki, ki želijo postati samostojni. Ključarstvo se bode oddalo le takim, ki bodo delali na svoj račun, a mnogo podpore in dela dobivali od trgovine za železo. Nadalje morajo biti izvežbani v vseh ključarskih delih. Svoje ponudbe naj pošljejo z izjavo svojega dosedanjega posla pod pismenkama „J. R. 605“ na upravnništvo tega lista. 2-2

Izhaja v Ljubljani v zvezkih dvakrat na mesec na dveh polah. — Podaje pesmi, povesti in znanstvene spise, posebno o slovenski domovini. Stane na leto 4 gl. 20 kr. na pol leta 2 gl. 10 kr. četrt leta 1 gl. 5 kr. — Dopisi in denar se pošiljajo „DOM IN SVET“u v LJUBLJANI.

Janez Nedelko

naznanja, da je njegovo posestvo v Št. Jakobskem dolu, župnije Sv. Marjete na Pesnici, na prodaj. Posestvo obstoji iz lepih travnikov, njiv in gozda. Hrami so zidani in kriti z opeko. Kupi se lahko 15 do 20 oralov, kakor kdo želi. Cena se izve pri gospodarju.

1-2

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevanje kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.

117

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še pouk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 4-50 gld.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

16-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Svoji k svojim!

Henrik Klemenčič,

trgovec in gostilničar v Veržeju,

naznanja cenjenemu občinstvu, da prodaja v svoji prodajalnici raznega špecerijskega blaga po najnižji ceni, tako fino sirovo kavo kilo od gld. 1-20 do 2 gld., fino praženo kavo kilo od gld. 1-80 do 2-20, sladkor v celey grudi 38 kr., na drobno 40 kr. kilo, dobro laneno in laško olje za salato liter od 38 do 46 kr., kakor tudi razno železo, kose, srpe, motike, itd. V gostilni se dobiva pristno vino iz ljubljanskih in sosednjih gor od 28 do 56 kr. liter, dobro žganje od 28 do 80 kr. liter. Skrbjeno je vedno tudi za dobra jedila.

Priporoča se

Henrik Klemenčič.

1-4

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 16-52

Anton P. Kolenc.

Sesalke Tehtnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patent-nih inoksidacijskih sesalkih, inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki gratis in franko. **W. GARVENS, DUNAJ,**

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd.

Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice.

5-26

najnovjših, zboljšanih izdelatev.

Tehtnice decimalne, centezimalne, na kembelj in mostne od lesa in železa, za trgovinsko, prometno, tovarnarsko, kmetijsko in obrtniško rabo. **Tehtnica za osebe, za domačo rabo, za živino.** Komanditna zadruga za sesalke in izdelke strojev.

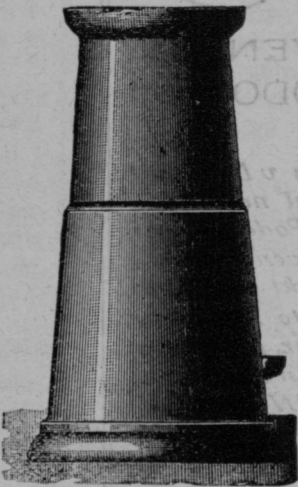
I. Wallfischgasse 14.

I. Schwarzenbergstrasse 6.

Ceniki

gratis in franko.

Najboljše možnarje za streljanje proti toči, dalje novoiznajdene brzostrelne in varnostne možnarje

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanju vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);

najboljše in najnovjše kmetijske stroje; vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtniške naprave

izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo

tovarna za stroje in livarna

Pehani, Lorber in dr.

v Žalcu pri Celji.

